

16. АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

ГОСПОДНАТА ВЕЧЕРЯ е символично участие в тялото и в кръвта на Исус чрез вяра в Него, нашия Господ и Спасител. Христос присъства в това причастие, за да се срещне със Своя народ и да го укрепи. Като участваме в нея, ние с радост прогласяваме смъртта на Господ, докато Той дойде отново. Приготвянето за причастие включва себеизпитване, покаяние и изповед. Учителят постановява службата на измиването на краката, за да означава новото очистване, да изрази едно желание за взаимно служене със смирение, подобно на Христовото, да свърже сърцата ни с любов. Причастието е достъпно за всички вярващи християни. (1 Кор. 10:16, 17; 11:23-30; Мат. 26:17-30; Откр. 3:20; Йоан 6:48-63; 13:1-17.)

ГОСПОДНАТА ВЕЧЕРЯ

 ПРАШНИ КРАКА ТЕ ПРИСТИГАТ в горницата за Пасхата. Някой е осигурил стомна вода, леген и кърпа за обичайното измиване на краката, но никой не пожелава да изпълни това задължение на слуга.

Чувствайки близката си смърт, Исус им казва, изпълнен със скръб: „Твърде много съм желал да ям тази Пасха с вас преди да пострадам; защото ви казвам, че няма вече да я ям, докато това не се изпълни в Божието царство” (Лука 22:15, 16).

Съперничеството, което апостолите подхранват един към друг, изпълва със скръб Исусовото сърце. Той разбира, че те все още продължават да се препират кой трябва да бъде считан за най-голям в Неговото царство. (Лука 22:24; Мат. 18:1; 20:21). Хитрите им ходове за постигане на постове, гордостта и самочувствието им пречат да се смирят, да заемат мястото на слуга и да измият краката на другите. Щяха ли някога да научат, че в Божието царство истинското величие се разкрива чрез смирение и служба от любов?

„И когато беше готова вечерята (Йоан 13:2, 4, 5)¹ [Исус] стана от вечерята, свали горните Си дрехи, взе престилката и я препаса... После наля вода в умивалника и започна да мие краката на учениците”. Учителят като слуга! Разбирайки неизговореното порицание, учениците са обзети от срам. Когато свърши работата Си и се върна на Своето място, Той казва: „Ако Аз, Господ и Учител, ви умия краката, то и вие сте длъжни един на друг да си миете краката. Защото ви дадох пример да правите и вие, както Аз направих на вас. Истина, истина ви казвам, слугата не е по-горен от господаря си, нито пратеникът е по-горен от онзи, който го е изпратил. Като знаете това, блажени сте, ако го изпълнявате” (Йоан 13:14-17).

След това Исус постановява вместо Пасхата, да бъде извършвана служба за възпоменаване на великата Му жертва: Господната вечеря. Вземайки безквасния хляб, „благослови го и го разчупи, и като го даваше на учениците, каза: „Вземете, яжте — това е Моето тяло”, „което е [разчупено] за вас; това правете за

Мое възпоменание”. „Взе и чашата и като благодари на Бога, даде им и каза: Пийте от нея всички! Защото това е Моята кръв на [новия] завет, която се пролива за прощаване на греховете”. „Това правете всеки път, когато пиете, за Мое възпоменание. Защото всеки път, когато ядете този хляб и пиете [тази] чаша, възвестявате смъртта на Господа, докато дойде Той” (Мат. 26:26-28; 1 Кор. 11:24-26; 10:16).

Наредбата за измиването на краката и за Господната вечеря съставлява службата на Причастието. Така Христос постановява и двете, за да ни помогнат да влезем в общение с Него.

НАРЕДБАТА ЗА ИЗМИВАНЕТО НА КРАКАТА

Обичаят е изисквал при празнуването на Пасхата юдейските семейства да премахнат всички квас, представляващ греха, от домовете си, преди да започне Седмицата на безквасните хлябове (Изх. 12:15, 19, 20). Така вярващите трябва да изповядат всеки грях и да се покаят от гордост, съперничество, завист, чувства на презрение и егоизъм — преди да могат да постигнат духовно общение с Христос, което да бъде колкото е възможно по-дълбоко.

За тази цел Христос нарежда обряда за измиване на краката. Той не само дава пример, но заявява, че и учениците трябва да правят същото, обещавайки им благословение: „Като знаете това, блажени сте, ако го изпълнявате” (Йоан 13:17). Чрез

този обред, предшестваш Господната вечеря според предписанието, всеки трябва да изпита себе си, така че да не вземе участие в тази вечеря „недостойно” (1 Кор. 11:27-29).

Значението на обрега. Този обред разкрива Христовата мисия, както и духовното преживяване на участващите.

1. Паметник на Христовото смирение. Обредът за измиване на краката е възпоменание за Христовото смирение при Неговото възплъщение и живот на служене.² Макар че е редом с Отец сред божествена слава, Той „се отказа от всичко, като взе на Себе Си образ на слуга и стана подобен на човеците” (Фил. 2:7).

Унизително е било за Божия Син да се раздава така всеотдайно, с толкова любов само за да бъде отхвърлен от повечето хора, които е дошъл да спаси. През земния живот на Христос Сатана е решил да Го унижава до краен предел на всяка крачка. Каква мъка трябва да Му е причинило това — невинен да бъде разпънат като престъпник!

Христос живее живот на нееговистично служене. Той не идва, „за да Му служат, но да служи” (Мат. 20:28). Чрез измиването на краката показва, че би извършил всяка служба, колкото и унижителна да е тя, за да спаси хората. Така Той запечатва своя пример на смирение в умовете на последователите Си.

Постановявайки тази подготвителна служба, Христос възнамерява

да доведе вярващите до състояние на смирение и любов, които да ги подтикват да служат на другите. Този обред поощрява хората да разсъждават върху значението му, като се отнасят към другите със смирение и съчувствие. Като следваме Христос при умиването на краката, ние изповядваме Неговия дух: „С любов служете един на друг” (Гал. 5:13).

Макар участието в тази служба да е смиряващо, то далеч не е унижително. Кой не би счел за привилегия да се наведе пред Христос и да измие същите тези крака, които са били приковани на кръста? Исус казва: „Понеже сте направили това на един от тези най-малки Мои братя, на Мен сте го направили” (Мат. 25:40).

2. Символ на по-висше очистване. Измиването на краката е нещо повече от обикновено измиване с хигиенна цел. То представлява по-висше очистване — на сърцето. Когато Петър моли Исус да го очисти целия, Исус му казва: „Който се е окъпал, няма нужда да умие друго освен краката си, а целият е чист” (Йоан 13:10).

Окъпаният е чист. Но откритите крака, обути в сандали, много скоро се омърсяват и трябва да бъдат измити отново. Така е и с апостолите. Греховете им са очистени чрез кръщението, но те са изкушавани да таят в сърцата си гордост, завист и зло. Не са готови за близко общение със своя Господ, нито да приемат новия завет, който Той желае да напра-

ви с тях. Чрез измиването на краката Христос иска да ги подготви за участие в Господната вечеря. Освен Юда, предателя, останалите получават очистване на сърцата си от егоизъм и гордост чрез Христовата благодат и са обединени помежду си в любов; чрез Исусовото дело на себеотрицание те се смиряват и могат да бъдат поучавани.

Подобно на апостолите и ние, когато сме приели Христос и сме се кръстили, сме били очистени чрез Неговата кръв. Но в християнския живот понякога грешим. Краката ни стават прашни. Трябва отново да дойдем при Христос и да оставим Неговата благодат да очисти омърсеното. Не е необходимо обаче да бъдем кръстени повторно, защото, „който се е окъпал, няма нужда да умие друго освен краката си” (Йоан 13:10).³ Измиването на краката като обред ни напомня, че се нуждаем от периодично очистване и че сме напълно зависими от Христовата кръв. Самото измиване на краката не може да очисти греха. Само Христос може да направи това.

3. Общение в прощателност. Прощението между участниците показва, че очистването, символизирано от тази служба, става реалност. Само ако прощаваме, можем да получим Божието прощение. „Ако вие простите на човеците прегрешенията им, то и небесният ви Отец ще прости на вас. Но ако вие не простите на човеците прегрешенията им, то и вашият Отец няма да прости вашите прегрешения” (Мат. 6:14, 15).

Исус казва: „И вие сте длъжни един на друг да си миете краката” (Йоан 13:14). Ние трябва да желаем да умием краката на другите, както и нашите крака да бъдат измити от друг. В последния случай признаваме нуждата си от духовна помощ.

Когато свърши тази служба, нашата вяра ни дава сигурност, че сме чисти, защото греховете ни са измити. От кого? От Христос. Когато нашите братя във вярата прилагат символите на Христовата служба, по този начин участват в общение помежду си.⁴

4. Общение на вярващите с Христос и помежду им. Тази служба за измиване на краката показва Христовата любов „докрай” към Неговите последователи (Йоан 13:1). Когато Петър отказва да измият краката му, Христос отговаря: „Ако не те умия, нямаш дял с Мен” (ст. 8). Без очистване няма общение. Всеки, който желае постоянно общение с Христос, трябва да вземе участие в тази служба.

Същата вечер Исус казва: „Нова заповед ви давам, да се обичате един друг; както Аз ви възлюбих, така и вие да се обичате един друг” (ст. 34). Смисълът на заповедта е ясен: „С любов служете един на друг” (Гал. 5:13). Да притежаваме такава любов, означава да отстъпим най-високото място на ближните си, оценявайки другите много по-високо от самите себе си (Фил. 2:3). Тя ни задължава да обичаме тези,

които се различават от нас. Не ни позволява да подхранваме чувство на превъзходство или пристрастие. Нашият начин на живот трябва да отразява любовта ни към братята по вяра. Коленичейки пред тях, като измиваме краката им, ние се радваме, че ще живеем заедно през вечността. Всички, които последват Христовия пример в тази служба, ще изпитат какво означава да обичаш както Христос е обичал. А такава любов може да бъде могъщ свидетел.

Веднъж будистки монах помолил един мисионер да обрисова някаква сцена, представляваща християнството. Художници трябвало да украсят една зала в манастира със стенописи и релефи, представлящи главните световни религии. След известно размишление мисионерът започнал да му чете Йоан гл. 13. „Монахът не каза нищо, докато четях — разказвал мисионерът, — но почувствах как странно, почитателно замълча, повлиян от текста, описващ как Исус измива краката на учениците Си.” Според местния обичай публичното обсъждане на каквото и да е, свързано с краката, се считало за проява на много лош вкус.

„Когато спрях да чета, последва миг на пълна тишина. Той ме погледна с недоумение и каза: „Искаш да кажеш, че Основателят на вашата религия е измил краката на учениците Си?”

„Да” — отговорих аз. Обикновено спокойното лице, подобно на месечина, с избръснати вежди и глава, се сгърчи от смущение и удивление.

Той не можеше да отрони дума, аз също. Преглътнах с мъка няколко пъти, и двамата бяхме потопени в драмата на описаната сцена. Вгледайки се в него, забелязах как изразът на недоумение на лицето му се смени с почитително благоговение. Исус, Основателят на християнството, е докоснал и измил мръсните крака на рибаря! След няколко минути той се овладя и се изправи. „Сега разбирам какво е християнството.”⁵

ПРАЗНУВАНЕ НА ГОСПОДНАТА ВЕЧЕРЯ

Сред протестантите най-популярното наименование на Свето-причастната служба е „Господна вечеря” (1 Кор. 11:20). Други наименования са „Господната трапеза” (1 Кор. 10:21), „разчупването на хляба” (срв. Д.А. 20:7; 2:42)⁶ и „причастие” — дума, която изразява благодарствената и благославящата страна на службата (Мат. 26:26, 27; 1 Кор. 10:16; 11:24).

Господната вечеря трябва да бъде време на радост, а не на скръб. Предшестващата служба — измиването на краката — осигурява възможност за себеизпитване, изповед на греховете, помирение и прощение. Получили сигурността, че са очистени чрез кръвта на Спасителя, вярващите са готови да влязат в особено общение със своя Господ. Те се обръщат към трапезата Му с радост, заставайки в спасителната светлина, а не в сянката на кръста, готови да отпразнуват изкупителната победа на Христос.

Значението на Господната вечеря. Господната вечеря заменя празника Пасха от старозаветната епоха. Пасхата е символ, който се е изпълнил, когато Христос, пасхалното Агне, дава живота Си. Преди Своята смърт Христос сам постановява смяната с новия празник на духовния Израел в условията на Новия завет. Така корените на голяма част от символизма на Господната вечеря се простират назад в службата на Пасхата.

1. Възпоменание на освобождението от греха.

Както празникът Пасха е бил възпоменание за освобождението на Израел от робството в Египет, така Господната вечеря е възпоменание за освобождението от духовния Египет, от робството на греха.

Кръвта на пасхалното агне, поръсена по горния праг и стълбовете на вратата, е защитавала обитателите от смърт; плътта му е била храна за тях, която им е дала сили да излязат от Египет (Изх. 12:3-8). Така Христовата жертва носи освобождение от смърт; вярващите се спасяват чрез участие както в Неговото тяло, така и в Неговата кръв (Йоан 6:54). Господната вечеря прогласява, че Христовата смърт на кръста осигурява нашето спасение, осигурява ни прощение и ни гарантира вечен живот.

Исус казва: „Това правете за Мое възпоменание” (1 Кор. 11:24). Тази наредба подчертава, че Христос ни

замества чрез изкуплението. „Това е Моето тяло — казва Той, — което е разчупено за вас” (1 Кор. 11:24, срв. Ис. 53:4-12). На кръста Невинният замества виновния, Праведният — не праведния. Това възвишено дело удовлетворява изискванията на закона за смърт на грешника, осигурявайки прощение, мир и гаранция за вечен живот на покаяните се грешници. Кръстът премахва нашата присъда и ни облича с дрехата на Христовата правда, като ни дава сила да побеждаваме злото.

а) Хлябът и плодът на лозата.

Исус използва много метафори, за да ни разкрие истината за Себе Си. Той казва: „Аз съм вратата” (Йоан 10:7), „Аз съм пътят” (Йоан 14:6), „Аз съм истинската лоза” (Йоан 15:1) и „Аз съм хлябът на живота” (Йоан 6:35). Не можем да приемем буквално никой от тези изрази, защото Той не е във всяка врата, път или лоза. Но тези изрази илюстрират по-дълбоки истини.

Когато по чуден начин нахранва 5000 души, Исус разкрива по-дълбокото значение на Своето тяло и кръв. Той, Който е истинският хляб, казва: „Не Моисей ви даде хляба от небето, а Моят Отец ви дава истинския хляб от небето. Защото Божият хляб е хлябът, който слиза от небето и дава живот на света. Тогава те Му казват: Господи, давай ни винаги този хляб. Исус им отговаря: Аз съм хлябът на живота; който дойде при Мен, никога няма да огладнее, и който ярва в Мен, никога няма да ожаднее” (Йоан 6:32-35). Той пред-

лага тялото и кръвта Си, за да утоли глада и жаждата на най-дълбоките човешки нужди и желания (Йоан 6:50-54).

Пасхалният хляб, който Исус е ял, е бил безквасен, а плодът на лозата — неферментирал.⁷ Квасът (маята), който предизвиква ферментация и набъбване на хляба, се счита за символ на греха (1 Кор. 5:7, 8), така че е неподходящ да представлява Агнеца „без недостатък и пречист” (1 Пет. 1:19).⁸ Само безквасен или „неферментирал” хляб може да символизира безгрешното тяло на Христос. По същия начин само неповреденият плод на лозата — неферментиралото вино — е подходящ символ за пречистото съвършенство на очистващата кръв на Спасителя.⁹

б) Яденето и пиенето. „Ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си. Който се храни с плътта Ми и пие кръвта Ми, има вечен живот; и Аз ще го възкреса в последния ден” (Йоан 6:53, 54).

Храненето с Христовата плът и пиенето на Неговата кръв са символи за приемането на Божието слово, чрез което вярващите поддържат общение с небето и са способни да водят духовен живот. Исус казва: „Думите, които съм ви говорил, са дух и живот” (Йоан 6:63). „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза от Божиите уста” (Мат. 4:4).

Вярващите се хранят с Христос, Хляба на живота, чрез Словото на живота — Библията. От това Слово идва Христовата животворна сила.

Чрез причастието ние също вземаме участие в Христос, като приемаме Словото Му чрез Светия Дух. Поради това всяка Господна вечеря се съпровожда с проповядване на Словото.

Тъй като приемаме даровете на Христовата изкупителна жертва чрез вяра, Господната вечеря е много повече от обикновено приемане на храна за възпоменание. Службата на причастието ни дава Христовата поддържаща сила, която ни осигурява живот и радост. Накратко, символите показват, че „ние сме така зависими от Христос за духовния си живот, както сме зависими от храната и пиенето за физическия живот”.¹⁰

По време на причастието ние „благодаряме” чашата (1 Кор. 10:16). Това означава, че както Христос „благодари” за чашата (Мат. 26:27), така и ние изразяваме благодарността си за кръвта на Исус.

2. Обща връзка с Христос. В един свят, пълен с конфликти и раздори, нашето общо участие в този ритуал допринася за единството и стабилността на църквата чрез истинско общение с Христос и помежду ни. Подчертавайки това общение, Павел казва: „Чашата, която бе благословена и която ние благодарим, не е ли това да имаме общение в Христовата кръв? Хлябът, който пречупваме, не е ли да имаме общение в Христовото тяло? Защото ние, ако и да сме мнозина, сме един хляб, едно тяло, понеже всички в единия хляб участваме” (1 Кор. 10:16, 17).

„Това загатва за факта, че хлябът на причастието се разчупва на много парчета, които се изяждат от вярващите, и както всички парчета идват от един и същ хляб, така всички вярващи чрез причастната служба са обединени в Този, Чийто разкъсано тяло е символизирано от разчупения хляб. Участвайки заедно в този обред, християните показват публично, че са обединени и принадлежат към едно голямо семейство, чиято глава е Христос.”¹¹

Всички църковни членове трябва да участват в това свято причастие, защото там чрез Светия Дух „Христос се среща със Своя народ и му дава сила с присъствието Си. Дори ако недостойни сърца и ръце раздават символите, пак Христос е там, за да служи на чедата Си. Всички, които идват с вяра в Него, ще бъдат богато благословени. Всички, които пренебрегват тези срещи на божествена привилегия, ще претърпят загуба. За тях може да се каже: „Не сте всички чисти”.¹²

Ние преживяваме на Господната вечеря общение в най-пряк и дълбок смисъл. Тук ние се срещаме на обща територия, без бариери, които биха могли да ни разделят. Тук осъзнаваме, че докато в обществото има много неща, които ни разделят, чрез Христос имаме всичко необходимо за свързването ни. Споделяйки чашата на причастието, Исус сключва Новия завет с апостолите: „Пийте от нея всички! Защото това е Моята кръв на [новия] завет, която се пролива за прощаване на грехове-

те” (Мат. 26:27, 28, срв. Лука 22:20). Както Старият завет се е утвърждавал чрез кръвта на жертвените животни (Изх. 24:8), така Новият завет е утвърден чрез Христовата кръв. При този обред вярващите подновяват обета си за вярност към техния Господ, признавайки отново, че участват в удивителното единство, при което Бог обвързва Себе Си с човечеството чрез Исус Христос. Те имат нещо, което да празнуват — участието си в този завет. Така Господната вечеря е и паметник, и израз на благодарност за сключването на вечния завет чрез благодатта. Получените благословения са съобразно с вярата на участващите.

3. В очакване на Второто пришествие. „Защото всеки път, когато ядете този хляб и пиете [тази] чаша, възвестявате смъртта на Господа, докато дойде Той” (1 Кор. 11:26). Службата на причастието обхваща периода между Голгота и Второто пришествие. Тя свързва кръста и царството, настоящето с бъдещето, което е основата на новозаветното схващане за света. Свързва жертвата на Спасителя с второто Му идване, осъщественото спасение и окончателното спасение. Тя прогласява, че Христос присъства чрез Духа Си, докато дойде видимо.

Христовото обещание: „Няма вече да пия от този плод на лозата до онзи ден, когато ще го пия с вас нов в царството на Своя Отец” (Мат. 26:29) е пророческо. То насочва вярата ни към едно бъдещо

празнуване на причастието с нашия Спасител в царството Му. Това ще бъде „сватбената вечеря на Агнеца” (Откр. 19:9).

При подготовката за това събитие Христос е наредил: „Кръстът ви да бъде препасан и светилниците ви запалени; и самите вие да приличате на човеци, които чакат господаря си, когато се върне от сватба, за да му отворят незабавно, щом дойде и похлопа. Блажени онези слуги, чийто господар ги намери будни, когато си дойде; истина ви казвам, че Той ще се препаше, ще ги накара да седнат на трапезата и ще дойде да им прислужи”(Лука 12:35-37).

Събрал последователите Си около празничната трапеза, Христос ще отпразнува Вечерята, както е направил това в Йерусалим. От толкова отдавна е чакал този случай и сега вече всичко е готово. Той става от престола Си и пристъпва напред, за да служи. Всички са изпълнени с удивление. Чувстват се напълно недостойни за честта Христос да им служи. И се възпротивяват, казвайки: „Нека ние да прислужваме!” Но Христос настоява тихо и ги принуждава да седнат.

„Никога Христос не е бил така истински велик на земята, както на паметната Господна вечеря, когато зае мястото на слуга и смири Себе Си. Никога Христос не е по-велик в небето, отколкото, когато служи на Своите светии.”¹³ Това е върховното очакване, към което ни насочва Господната вечеря, радостта от бъдещата

та слава на лично общение с Христос във вечното Му царство.

Необходими условия за участие. Два велики обрета има в християнската вяра — кръщението и Господната вечеря. Първият е входът към църквата, а вторият благославя онези, които вече са членове.¹⁴ Исус е дал причастие само на учениците, които са се обявили за Негови последователи. Ето защо причастие е предназначено за вярващи християни. По традиция децата не участват в тези служби, освен ако са кръстени.¹⁵

Библията инструктира вярващите да отпразнуват тази наредба с дължимото благоговение към Господ, защото, който „яде хляба или пие Господната чаша недостойно, ще бъде виновен за *грях* против тялото и кръвта на Господа” (1 Кор. 11:27). Това „недостойно” е или непристойно поведение (вж. ст. 17-21), или липса на жива, действена вяра в изкупителната жертва на Христос.¹⁶ Такова поведение показва неуважение към Господ и може да бъде сметено като отхвърляне на Спасителя, водещо до споделяне вината на онези, които са Го разпънали.

Непристойното участие предизвиква Божието недоволство. Ако някой яде и пие по непристоен начин, яде и пие „осъждане за себе си”, защото не разпознава Господното тяло (1 Кор. 11:29). Такъв човек не успява да различи обикновената храна от святите символи на Христовата изкупителна смърт. „Вярващите не

трябва да разбират обрета просто като възпоменателна церемония за едно историческо събитие. Той е и това, но и нещо много повече; напомня какво е коствал на Бог грехът и какво дължим на Спасителя. Той е и средство за поддържане в ума на вярващия на задължението да бъде свидетел за вярата си в изкупителната смърт на Божия Син пред хората около него.”¹⁷

С оглед на тези наставления Павел съветва вярващия да „изпитва себе си”, преди да вземе участие в Господната вечеря (1 Кор. 11:28). Преди да вземат участие, вярващите трябва с молитва да преразгледат християнската си опитност, чрез изповед на греховете си да възстановят прекъснатите връзки.

Духовният опит на адвентните пионери разкрива какво благословение може да донесе такова себеизпитване: „Когато още бяхме малко на брой, празнуването на обредите беше случай, при който получавахме благословение. В петък всеки църковен член се стараяше да отстрани всичко, което би могло да го отдели от братята му и от Бога. Сърцата бяха обстойно изпитвани; молитвите за Божествено откриване на скрити грехове бяха искрено издигани; правеха се изповеди за измамни търговски дела, прибързано изговорени лоши думи или подхранван грях. Господ идваше близо и ние бивахме силно укрепени и окуражени.”¹⁸

Това изпитване е лично дело. Други не могат да го извършат, за-

щото кой може да проникне в сърцето или да различи плевелите от житото? Христос, нашият пример, отхвърля изключването от Господната вечеря. Макар че откритият грях изключва хората от участие (1 Кор. 5:11), сам Исус разделя яденето с Юда — един външно обявил се за последовател, а вътрешно — крадец и предател.

Белег на годността за участие в службата на причастието е със-

тоянието на сърцето — пълното посвещение на Христос и вярата в Неговата жертва, а не членството в която и да е църква. Следователно вярващи християни от всички църкви могат да вземат участие в Господната вечеря. Всички са поканени да празнуват често този велик празник на Новия завет и чрез своето участие да свидетелстват, че са приели Христос като свой личен Спасител.¹⁹

Бележки

1. Вж. Robert Odom, „The First Celebration of the Ordinance of the Lord's House”; *Ministry*, Jan. 1953, p. 20; Ellen G. White, *The Desire of Ages*, pp. 643-646.

2. Пак там, с. 650.

3. Има връзка между кръщението и Господната вечеря. Кръщението предлага църковното членство, докато измиването на нозете служи само на тези, които вече са църковни членове. По време на този обред е подходящо да размишляваме върху обета, който сме дали при кръщението си.

4. Вж. C. Mervyn Maxwell, „The Fellowship of Forgiveness”; *Review and Herald*, June 29, 1961, pp. 6, 7.

5. Jon Dybdahl, *Missions: A Two-Way Street* (Boise, ID: Pacific Press, 1986), p. 28.

6. Въпреки че като цяло се приема, че в Д.А. 20:7 изразът се отнася до празнуването на Господната вечеря, той не се ограничава изключително до този обред. В Лука 24:35 се отнася до нормалното ежедневно хранене.

7. Допускайки, че хората от библейски времена не са могли да запазват гроздовия сок продължително време в топлия климат на Израел от времето на есенния гроздобер до Пасхата през пролетта, се приема за даденост, че евреите са празнували Пасхата с ферментирало вино. Това предположение е неоснователно. В древния свят соковете често са били запазвани в неферментирало състояние с помощта на различни методи. Един от тях е бил сокът да се концентрира на сироп чрез сваряване. Съхраняван на студено, този концентрат не е ферментирал. Прибавянето на обикновена вода е давало неалкохолното „сладко вино”. Вж. William Patton, *Bible Wines-Law of Fermentation* (Oklahoma City, OK: Sane Press, n. d.), pp. 24-41; вж. също C. A. Christoforides, „Mor fermented Wine”; *Ministry*, April 1955, p. 34; Lael O. Caesar, „The Meaning of *Yayin* in the Old Testament” (Unpublished M.A. Thesis, Andrews University, 1986), pp. 74-77; White, *The Desire of Ages*, p. 653. Пасхалното вино можело да се приготви и от стафиди (E. C. Gilbert, *Practical Lessons From the Experience of Israel for the Church of Today* (Nashville, TN: Southern Publ. Assn., 1972 ed., pp. 240, 241).

8. В тази светлина не е маловажно, че Христос избягва употребата на обичайната дума за вино (*oinos* на гръцки), а използва израза „плода на лозата” (Марк 14:25). Докато *oinos* може да се отнася до вино и във ферментирал, и в неферментирал вид, плодът на лозата се отнася само до чистия сок — подходящ символ на кръвта на Христос, Който нарича Себе

Си „Истинската Лоза” (Йоан 15:1).

9. Квасът също предизвиква ферментацията на гроздовия сок. Спорите на кваса, разнасяни свободно по въздуха или от насекоми, се прилепват за кожицата на гроздето. Когато гроздовите зърна биват смачквани, спорите се смесват със сока. На стайна температура квасните клетки се умножават бързо, като по този начин виното ферментира (вж. Martin S. Peterson, Arnold H. Johnson, eds.; *Encyclopedia of Food Technology* (Westport, CT: Avi Publishing Co., 1974, vol. 2, pp. 61-69; Idem, *Encyclopedia of Food Science* (Westport, CT: Avi Publishing Co., 1978] vol. 3, p. 878).

10. R. Rice, *Reign of God*, p. 303.

11. *SDA Bible Commentary*, rev. ed., vol. 6, p. 746.

12. White, *The Desire of Ages*, p. 656; cf. p. 661.

13. M.L. Andreasen, „The Ordinances of the Lord's House”; *Ministry*, Jan. 1947, pp. 44, 46.

14. Срв. White, *Evangelism* (Washington, D. C.: Review and Herald, 1946), p. 273.

15. Вж. например Frank Holbrook, „For Members Only?”; *Ministry*, Feb. 1987, p. 13.

16. *SDA Bible Commentary*, rev. ed., vol. 6, p. 765.

17. Пак там.

18. White, *Evangelism*, p. 274; cf. *SDA Bible Commentary*, rev. ed., vol. 6, p. 765.

19. Библията не конкретизира колко често би трябвало да се провежда Господната вечеря (вж. 1 Кор. 11:25, 26). Адвентистите са следвали практиката на много протестанти да имат този обред четири пъти годишно. „Възприемайки тримесечния план, първите адвентни вярващи са смятали, че при провеждането на обряда по-често би съществувала опасността от формализъм или не би се осъзнала тържествеността на службата.” Изглежда, че това е решение от типа „златна среда” — между прекалено честото ѝ празнуване и непразнуването ѝ за твърде дълъг период, като веднъж годишно (W.E. Read, „Frequency of the Lord's Supper”; *Ministry*, April, 1955, стр. 43).

